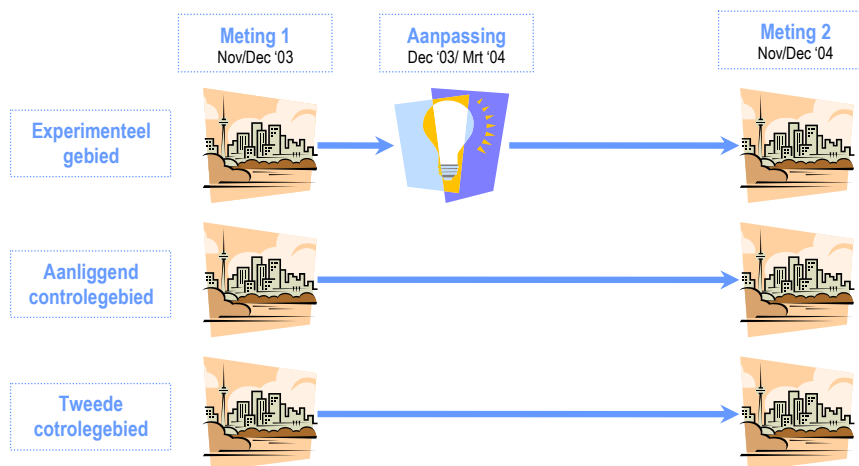

Onderzoek openbare verlichting en veiligheidsbeleving in Utrecht.

Duco Schreuder, Arthur Klink, Hanneke Schreurs
Nationaal lichtcongres NSVV 10 november 2005

Het onderzoek betreffende de openbare verlichting in de Dichterswijk is geïnitieerd door de Gemeente Utrecht omdat de inbraakcijfers duidelijk hoger waren dan elders in de stad. Ter verbetering zijn een aantal maatregelen genomen in de openbare ruimte. Aanpassing van de openbare verlichting was één van deze maatregelen. Daarbij is de installatie opnieuw ontworpen en opgewaarderd naar het maximale niveau binnen de NEN/NSVV Richtlijnen voor openbare verlichting.

Aan dit project om de openbare verlichting in de Dichterswijk te verbeteren is een onderzoek verbonden. Bij dit onderzoek ligt de nadruk op de invloed van de verlichting op de subjectieve veiligheid, meer in het bijzonder op de beleving van de veiligheid. De objectieve veiligheid komt in het hier beschreven onderzoek wel aan de orde, maar de invloed van de verlichting op de objectieve veiligheid, de aantallen ongevallen en de aantallen misdrijven worden in Utrecht in een ander kader meer in detail onderzocht.

Figuur 1: onderzoeksontwerp

Het onderzoek is uitgevoerd als een voor- en nastudie met controlegebied. Dit wil zeggen dat de situatie werd geregistreerd voor dat de maatregel (verbetering OV) was uitgevoerd alsmede erna. De tijd ertussen bedroeg ongeveer een jaar:

- . er moeten voldoende gegevens beschikbaar komen;
- . de bewoners moeten aan de nieuwe situatie kunnen wennen;
- . het voor- en naonderzoek moet in dezelfde periode van het jaar (jaargetijde) worden uitgevoerd.

Er zijn twee controlegebieden gebruikt, waar geen maatregel werd genomen. Het eerste controlegebied was een naastliggende wijk; de tweede lag verderop in Utrecht. Het doel van de controlegebieden is te kunnen corrigeren voor veranderingen in de loop van de tijd (tussen voor- en naperiode) die de hele stad betreffen (bijvoorbeeld het weer).

Ten behoeve van het onderzoek is gedurende de winter van 2003/2004, de verlichting in het onderzoeksgebied de Dichterswijk vervangen door een veel modernere verlichting. De verlichting van de naperiode voldoet niet alleen aan de NSVV-praktijkrichtlijn, maar ook aan de moderne inzichten over donkere of gevaarlijke plekken, stoorlicht en lichthinder. Het is dus niet alleen maar een verlichting waar het niveau een beetje hoger is gekozen.

situatie 2003

situatie 2004

Figuur 2: een straat in de Dichterswijk voor de aanpassing (2003) en na de aanpassing (2004)

Het onderzoek zelf bestaat uit zeer uitgebreide enquêtes die onder de bewoners zijn gehouden van het onderzoeksgebied en de twee controlegebieden. De eerste, die de voorperiode betreft, is in het najaar van 2003 gehouden; de tweede, die de naperiode betreft, is precies een jaar later, in het najaar van 2004 gehouden.

Alle gegevens zijn verzameld, maar de analyse is nog niet gereed. Gedurende het congres zullen een aantal resultaten worden gepresenteerd. De complete rapportage zal, naar het zich laat aanzien, nog voor het eind van het jaar gereed zijn.

Het onderzoek is opgedragen door de Beheerder Openbare Verlichting van de Dienst Stadsbeheer van de Gemeente Utrecht en uitgevoerd door N.E. de Vries en J.P.G. Schreurs. Het verlichtingsplan voor de nieuwe verlichting in de Dichterswijk is opgesteld door het Projectbureau van de firma Lightronics, die ook de projectleiding heeft verzorgd. De installatie is verzorgd door Dynamicon. Duco Schreuder Consultancies is als adviseur bij het onderzoek betrokken.

Voor informatie over het project kunt u contact opnemen met:

Arthur Klink ✉ a.klink@utrecht.nl ☎ 030 –286 4738

Hanneke Schreurs ✉ hannekeschreurs@cs.com ☎ 030 – 223 2618